

ВЕЛИКА СРБИЈА

LA GRANDE SERBIE

ЛИСТ ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН ПО ПОДНИ

ПРЕТПЛАТА ИЗНОСИ:

Месечно 3 драхме, тромесечно 9 драхма, годишње 36 драхма

ОГЛАСИ СЕ ПРИМАЈУ ПО ПОГОДБИ

РУКОПИСИ СЕ НЕ ВРАЋАЈУ

Стан уредништва

улица Колонбе 33 Солун.

БРОЈ 10 лепта.

Уређује ОДБОР

БРОЈ 10 лепта.

14. ЈУЛИ

— Дан француске народне свечаности —

На данашњи дан, пре 128 година, планула је искра, која је распламтела Француску Револуцију и увалила Европу у ратни пожар, из кога је произишао сасвим нов ред ствари и односа. 14. јула (п. н.) 1789. године француски народ дигао се против средњевековне реакције и феудализма и повео је борбу крваву и очајну против својих угњетача и експлоататора. Тај дан обележен је видно заузећем тамнице Бастије од народа, која је била најизразитији симбол средњевековне нападности. Бастија је порушена, политички мученици и борци пуштени су у слободу и борба против старог режима прокламована је. Она је била дуга и крвава. Европа је сва запливала у крви, али је дело Француске Револуције успело.

У томе времену Француски народ се подигао на највећу висину и постао је идеалан борац за човечанска права. Резултати Француске Револуције били су огромни. Цео средњевековни режим са свима својим нападним традицијама и заблудама срушен је, порушене су преграде, које су раздвајале поједине класе, уништен је феудализам, а човечанство је поведено путем најширих слобода и права. Демократизација света, која има данас да се заврши, започета је још 14. јула 1789., и тај дан, један од највећих датума светске историје, проглашен је највећим народним правником Француске.

Од времена Револуције француски народ остао је стално веран и доследан својим идејама. Његова огромна благородност и племенитост испољила се у свој величини, када је он добио слободу и право самоопредељења. У току 19. столећа француски народ се у свакој прилици истицао као заштитник свих слабих и погнаних народа. Водећи кроз низ деценија прву реч у Европи, Француска је свој утицај примењивала са крајњом несеквичношћу. Она је тиме заузела прво место међу народима, који успевају да се уздигну над его-

истичним интересима и имају у виду само човечанске идеале.

У пуној мери доказала је то Француска и у садашњем рату. Она је прва прокламовала и дала праву смисао рату и окарактерисала га као борбу права и цивилизације против насиља и нападности. Она је међу првима истакла формулу, да се сва права ујемче малим народима, и да они могу сами располагати својом судбином. Ради ових узвишених идеала француски народ је ушао у борбу и води је скоро три године са крајњим пожртвовањем и хероизмом. Победници са Марне и Сома, браниоци славнога Вердена заузеће у светској историји најугледнија места поред својих славних предака из времена Француске Револуције. Њихова ће слава бити неизмерна и бесмртна, јер су припомогли знатно, да се човечанство спасе од нове инвазије варвара.

Нас, Србе, везују за Француску нарочите везе. Још пре европског рата Француска је чинила много за нас, али је њена племенитост и добротворност достигла врхунац у садашњем рату. У свима правцима Француска нас је обилато помагала. Поред осталих огромних добротворности, Француска је организовала останак српских избеглица и њеном иницијативом започела је македонска кампања, којој је циљ ослобођење Србије. Српски народ дугује Француској вечну захвалност, и он ће умети да цени увек огромне услуге и добротворности, која су му учињена.

Данашњи велики француски празник створио је и наш, јер је Француска постала наша друга отаџбина. Сећајући се са захвалношћу свега, што нам је она учинила и чини, ми упућујемо жеље и молитве Богу за величину и напредак Француске, кличемо:

„Живео француски народ!“

Немачка исцрпеност

— Изјава г. Жила Камбона —

Лондон, 1. јула
Г. Жил Камбон, француски посланик у Лондону изјавио је у једном интервјуу да сазив комисије за реформе у Рајстагу, ја не показује да војна немачка каста полако али сигурно губи од своје снаге. Извесно је да ова клоуност немачког народа није била проузрокована пре годину дана, када је ситуација била у рукама војне силе и када су и мале и велике веровали у непобедимост немачке војске.

Први корак у назад проузрокован је новом руском офанзивом која је једновремено ставила Немачку у врло озбиљну ситуацију и одстранила њену наду да закључи сепаратан мир. Немачки народ почиње да разумева бескорисност сумарног рата у који су се Шатлеман и сви социјалисти надали. Немачка почиње да осећа свој пораз у толико пре што је на род дошао до уверења да је помоћ Сједињених Држава осујетила сваку немачку победу. Али ово не значи, међутим да смо ми сасвим оптимисти односно помоћ коју нам пружа та велика изјављива која нам доноси извесну гаранцију победе.

Грчка штампа

»Неа Елас«:
Искрене жеље.

Слободоумни свет Грчке, који је увек са братском симпатијом пратио херојску борбу пријатеља и савезника Срба, и који је извео и једну револуцију због неиспуњења обавеза Грчке према савезничкој сусетки, осећа данас обавезу да поднесе своје најдубље поштоване и најскрепније жеље седме краљу Србије Петру, који прославља свој рођен дан. Толико је тесно везано име краља Петра за Српски Народ, чије све беде и искушења сво три године дели као прост војник, да човек не може изразити жеље према краљу а да у исто доба не честита и његовом народу. И на данашњи дан, када целокупна препорушена Грчка жели популарном коаљу Срба оно што је најлепше, не може а да не изрази најтоплије жеље и према несрећном Српском Народу, и да пожели брзо и целокупно успостављење Српске Раци као награду за њене матике борбе.

»Македонија«:
Дај Боже.

С поштовањем честита Јединство данашњем славетнику

херојском и мученичком краљу Србије Петру. Дај Боже да до дане његови велики снови буду стварност и дај Боже да Србија, пријатељица и савезница Грчке, буде постигла у целини своје национално јединство. Обухватајући под своје окриље сву своју подјармљену децу. Јединство жели ово из свег свог срца, и биће гордо ако сада, после свег ослобођења од деспотског јарма и успостављења нашег светог савеза, буде могло да и оно дате сразмеран део крви, коју захтева ослобођење Велике Србије.

»Неологос«:

Празник Краља Петра

Јуче, поводом рођендана седог Краља Србије Петра, било је у овдашњој српској цркви благодарење, коме су присуствовали грађанске и војне власти, заступници савезничких штабова, посланици и консули, окружни начелник и други.

После благодарења све значајне особе одоше у двор, где ставају Српски Престолонаследник, и уписао се у књигу за посету.

(И остале су грчке новине пропратиле Краљев дан рођења симпатичним белешкама и жељама. Прев.)

Пол-Луј

ЗАГУШЉИВИ ГАСОВИ

Употреба загушљивих гасова коју су Немци завели 1915 године, није била никакав нов ни ти крупан провалазак. То се види већ и по томе, што је она још у Хашкој међународној конвенцији изреком споменута и забрањена. Али Немци, наравно насу људи који ће да по међународним уговорима, и кад су увидели да обичним, допуштеним оружјем не могу да победо, они су се латили и тог даљачког оружја. И почели су да наносе тако нечовечну штету штају своје рођене потписе на својим противницима, нарочито Енглезима, да није никако чудо што су онда и они, и то опет на првом месу Енглези, окренули исто то оружје против Немца.

Како ту борбу врде наши савезници, о томе, разуме се већемо да говоримо. Али ћемо извести мало објашњења о немачким гасовима.

Немци употребљавају гасове или у облику таласа који слободно, отворено кроз ваздух надише, или у пројектилима из којих гас излази кад се пројектил распрска. Оба та начина применили су они одмах у почетку борбе гасовима, још 22 априла 1915, код Араса.

Као слободне таласе пуштају они своје гасове час пред сами напад, у облику густог облака који се јано види и тим јачи морални ефекат производи, а час опет, нарочито ноћу, у облику много дужијих таласа која се не виде и којима је задатак да изненада, у сау нападу на војнике иза фронта повучене у заклопе за одмор. Да би направил талас који се види, они мешају гасове које пуштају са ма којом супстанцијом која дима, нарочито са калајевим хлоридом.

Отровна таласи, које Немци бацају, састављени су најчешће од два гаса чије су отровне особине познате откад је хемичара: од хлора и од угљениковог оксидног.

Хлор је жућкаст гас, два и по пута гушћи и тежи од ваздуха, што му даје способност да мигрира, да се ваља по земљи не мешајући се одмах брзо са атмосфером, и да продира у рупе, ровове и друге заклопе. Већ у врло малој дози, хлор надражује, нагриза плућне слузокоже и изазива такозвани едем плућа: све гране и гравиче душаникове излажу се, запусте се једном жатком, мало сукрвчавом течношћу, и човек он, а не може више да даше, почне одмах да се гуша. Узгред буди речено, против хлора су направљене савршене маске, које човека сасвим сигурно штите од њега.

Исте особине има донекле и угљеников оксидног: и он је тежак гас, скоро три и по пута тежи од ваздуха, само што је он, супротно хлору, безбојан, те то чини да га Немци употребљавају углавном кад пуштају таласе који не треба да се виде. Тај гас не дејствује на организам онако како хлор на њега дејствује. Кад га слузокоже апсорбују, он се распада у своја два саставна дела: у хлор и у угљеников оксид. Хлор онда производи гушење, онако као што смо малочас рекли, а угљеников оксид на против, везује се са црвеним крвним зрнцима и чини их на тај начин неспособним да примају кисеоник из ваздуха. Другим речима, док хлор дејствује више физички, докле угљеников оксид дејствује једном хемијском радњом.

Погрешно се дакле ти гасови тако сви од реда називају загушљивим гасовима. Док се хлор као и угљена киселина, могу назвати загушљивим, зато што производе физичку препону дисању, докле ви угљеников оксид ни угљеников оксидни нису загушљиви него отровни. Што се тиче саме примене тог оружја, јасно је да Немци

могу да пуштају те своје загушљиве или отровне таласе једино кад ветар дува стално од њихових линија ка енглеским и француским линијама, а то ће рећи у опште са истока на запад. Међутим, у крајевима где се те борбе воде, ветар најчешће дува, биш на против, са запада на исток. Противници немачки имају дакле у том погледу то предимство над Немцима, да могу да им шаљу гас-

не таласе и чешће и дуже. Али с друге стране опет, источни је ветар чешће сув него западни ветар, и западни долази врло често заједно са кишом. А киша је непогодна за пуштање гасова и кваре, мења понеке од њих, као на пример угљеников оксид.

Све скупа узевши, Британци и Французи имају, на томе пољу, на својој страни квантитет, а Немци квалитет.

Руско надирање

Лондон, 1 јула

«Дejли Кроникл» пише: Са заузећем Халича од Руса, пробој непријатељских линија постао је озбиљнији и тежи. Ако се узме у обзир пробој извршен више на северу, мора се закључити, да ће он врло озбиљно поколебати на фронту Брвезжана. На простору између ове две области налази се једна армија немачко-турска, која се сад одупире напредовању Руса. Међу тим овај отпор неће бити дуг, јер Немци и Турци ће бити нападнути ускоро с бока.

Победе задобивене последњих дана од Руса приближиле су их знатно Лавову. Са војничког гледишта не би било прерано предвиђати пад ове вароши.

«Дejли Њус» вели: „Победа, задобивена од Руса код Халича од особите је важности. Заузеће пута Халич—Лавов је сјајан доказ успешности руске офанзиве. Изван је сумње, да је обнављање офанзиве на руском фронту изазвало јако узбуђење у Немачкој. Победоносно напредовање војске генерала Брусилова претвориће узбуђеност немачког народа у очајање.

Са ратних фронта

Француски коминике

Париж, 1. јула.

У току претпрошле ноћи артиљериски дуел на секторима Сен-Кантена, Пантона и на обалама Мезе. Одбијени су немачки препади.

Јуче јака артиљериска борба југо-источно од Сен Кантена. Немци су такође јако бомбардовали Ремс. Избацили су 1600 граната.

26. и 27. јуна француски пилоти оборили су, 10 немачких аероплана а 8 других приморали да се спусте услед квара на земљу.

Солунски фронт. — Непријатељ је покушао прекрјуче препад на енглеске ровове према Полову источ-

но од Дојранског језера. На осталом фронту ва тишје.

Енглески коминике

Лондон, 1. јула

Претпрошле ноћи наши су одреди извршили препаде на немачке положаје јужно од Илиша и јужно од Ипра. Заробили су војнике. Одбијени су непријатељски одреди који су покушали да се приближе нашим рововима западно од Кеанта.

У јучерашњим ваздушним борбама наши су авијатичари оборили 14 немачких аероплана а 16 других приморали да се, услед квара, спусте на земљу.

Наша је артиљерија оборила још један немачки апарат.

Руски коминике

Петроград, 1. јула

У борбама 28. јуна Руси су заробили 10 официра и 850 војника већином Немаца и запленили пет топова и 10 ми траљеза.

Италијански коминике

Рим, 1. јула

Обострана артиљериска борба. Наша је артиљерија разјурила непријатељске колоне у покрету из Пиве за Подразо и комору у долини Индрије. Једна наша патрола извршила је препад на непријатељску предстражу у области Сиера. Препад је извршен такође јужно од Кастањавице.

Морал немачког војника

— Немачки Немци —

Лондон, 1. јула

Са енглеског фронта у Француској испослато је следеће писмо на немачком нађено на вису Месине. Писац каже: Ја сам добро али сам много клоуно духом. Ва не можете зами слити шта значи бити 14 дана и 14 ноћи под пакленом ватром. И ако је лепо време ми смо се забили по рупама где очекујемо смрт.

Жртве које енглеска артиљерија причињава, гомилају се. Целу ноћ лежимо на земљи са маскама на лицу јер стално као киша падају вагушљиве гранате и бомбе са аероплана. Нема рововских радова јер их није могуће вршити под оваквом силном ватром.

Стално одвлаче рањенике. Многи умиру од загушљивих гасова. До сада наша дивизија која је састављена од три пука, изгубила је 3400 људи. Четврти је пук у Маћедонији. Ми нисмо у стању да одолимо Енглезима. Око тридесет војника остали су затрпани по поткопима и живи изгорели. Енглези свакодневно заробљавају наше ројнике. Шта могу радити

наши ђаволи? Сви одбијају да иду у ватрену линију. Целу смо ноћ на стражи. Ми не можемо ни се сти ни лећи, гасови проузрокују велику главоболу.

Америчка авијатика

— Коментари штампе —

Њујорк, 1. јула

Поводом развика америчке авијатике «Њу-Јорк Глоб» пише: «Председник Валсон има право што жели да се наша авијатика што више развије и што одобрљава зајам од 600 милиона долара. Конгрес се, сигурно, неће колебати да изгласа суму.

«Ворлд» каже: Програм авијатике који предвиђа кредит од 600 милиона долара, може се сматрати као економија. Обератујуће страве покушале су да поставу, свака са своје стране, господар у ваздуху, али су резултати, миње више, доведени у равнотежу. Влада уверење

скуда да се употреба аероплана мора по сваку цену развити да би се уништиле непријатељске базе и тврђаве. Много је лакше задобити надмоћност у ваздуху. Ми имамо материјал и новац. Када тучемо Немце у ваздуху ми ћемо се знатно приближити победи.

«Трој Рекорд» званично одобрење, да се створи ваздушна флотила, проузроковало је велико одушевљење.

«Публик Ледар» вели: одлука војних шефова да се потраже 600 милиона долара за авијатикау је врло интелигентан гест од стране оних који су се интересовали за ту животну грану наше војне снаге.

ОКО РАТА

Алжирско вино

Силва алжирски виногради обећавају ове године богату бербу, каква се скоро не памти. Зато је тамошњи вињбдељски синдикат донео одлуку да створи специјалну флоту за транспорт вина. И већ су отпочели радови на томе, да се тај пројекат и у дело претвори.

Биће вина!

«Живо интересовање»

Аустрија прави овет ратни зајам у земљи. Једна полузванична вест из Пеште од 12. јуна каже, да је «услед живог

интересовања на које је зајам наизашо, рок упису зајма продужен од 12. до 26. јуна.» Једно савним ново поступање. До сад су се рокови за упис зајмова из потпуно супротних разлога продужавали.

Венерал Першинг

За генерала Першинга, команданта прве америчке армије што долази на европски фронт, зна се да је никада био вичито несео, вичито насмејан. Али та су времена одавно прошла; има већ дужи нја година, како је у њега лице стално озбиљно, како му се никад ни осмех не појављује на лицу.

И жена и све троје деце његове изгорели су прелјком последњег огромног пожара у Сан Франциску. И бол тај стално се од тог доба види на њему.

Посредно и непосредно оружје У последњем свом говору у Сенату, Рибо је рекао:

— Ја верујем у мој правичних идеја.

Ту му је сенатор Баража у-пао у реч и додао:

— И у мој оружја!

И све је тиме речено.

Савезници ће победити, благодарени правичним идејама које су цео свет привукле на њихову страну и увеле чак и Сједињене Државе у брат. Али ће победити оружјем, зато што се Немачка једино на тај начин може потпуно сломити.

ВАЖНЕ ВЕСТИ

Цирих — «Фланкфуртер Цитунг» пише да је проузрокована велика експлозија у радионици муниције у Ферди. Уништена су неколика одељења. Има мртвих и рањених.

Лондон. — «Пел Мел Газет» јавља: Вести о ситуацији у Аустрији наговештавају да се је услед унутрашње ситуације одвајање нација у двојној монархији испунило. Још пре револуције Русији је био циљ да раскомада Ауст.-Угарску и ослободи Словене од немачког и мађарског јарма. Велика потреба изнесује да нова влада јасно изнесе своје намере и то за врло кратко време.

Њујорк. Грађани ове вароши скупљају прилоге у циљу да се са сакупљеном сумом новаца купи храстова грана од злата

Мачијм ходом.

Поделени су нас, из обазривости, у три групе по двојца, по педесет метара једна иза друге.

Прве непријатељске ливње налазе се од прилике на осам стотина метара од нас. Али испред њих има мноо растурених стражарских места, а испред тих места патроле крстаре по терезу, пипкајући по нојној помрчини, завирујући опрезно и плашљиво у сваки јарак, у сваки цуб.

Вјетници, који се узимају за патролу, стекли су, нарочитом већом, просто невероватну умешност да ходе опрезно и нечујно. Да би их томе привикли, уче их да иду по стезама по којима је на вешт начин разасут шљунак, и они морају да се науче па да се по њима

Ноћ црна опет притиште брда, равни,
К'о бол и очај што притискају вазда
Мој народ, — Богом проклети и славни,
Од кад га међу народима сазда.

Положај, 14. VI 917.

Са енглеском патролом

Причање једног француског новинара

Ползак

— А сад, господо, ви рече више. Немојте чак на шалатом да разговарате. У ове јасне ноћи преноси ваздух одлично звук.

Добили смо јуче од наших љубавних домаћина савним изузетно допуштење, да пратимо на нас шефа бригадног штаба кад се крене да обиђе предстраже.

А ако вам се да прилика ми ћемо поћи чак и преко енглеских линија, кроз отворени простор што их одваја од непријатељских положаја, са којом од патрола које сваке ноћи прилазе немачким рововима, да извиде стање код непријатеља и доведу ког заробљеника. Минути пуни, узбуђења, које ће нам извесно бити једна од највећих емоција у овоме рату

ФЕЛТОН

Бож. М. Јовановић

Косовска вечера

— Визија —

Ноћ црна беше притисла брда, равни,
К'о бол и очај што притискају вазда
Мој народ, — Богом проклети и славни;
Од кад га међу народима сазда.

Синуше муње н'о икад до тад боље,
И гром удари у врх високог Шара...
Ја видех лепо Косово тужно поље;
И свилен чадор последњег нашег цара.

И опет она вечера вођа злобних,
Завађених љуто, до безумног беса!?
Док јата гаврана злослугних и кобних,
Гракљу, гладни и жедни крви и меса.

Чух страшне речи Бранковића Вука.
Видех Милоша — увређен како бледи,
Испусти пехар... За нож се маши рука:
„Невера ти, Царе, уз колено седни!“

и преда као знак поштовања од стране свановништва маршалу Ж. Фру, приликом годишњице победе на Марни.

Атина. — Заштита грчких интереса у Турској поверена је Шпанији.

Атина. — Принц Андреја са својом фамилијом путује данас за Крф.

Атина. — Француска војска

која се је нализала у Зинти напустила је острва. Становништво је одушевљено поздравило.

Копенхага. — Норвешки рибари причају да су видели велики број немачких сумарена новог система у Северном мору. Они су сумерени много мањи него они старог модела и имају брзу која се сасвим подудара са морском брзом.

Из канцеларије Команде Места у Солуну бр. 240.

Објава.

Издавање новчане помоћи избеглицима за месец јуни тек год отпочеће 2 јула и завршити 6 јула тек год.

Помоћ ће се издавати у канцеларији Владних Комесара. Ред издавања је исти као и прошлог пута.

Из канцеларије Владних Комесара 30 јуна 1917 г бр. 1678 Солун.

Захвалност.

Господин Дамјан Недомачки директор хемијске фабрике поплонио је пет савдука лекова (эвомятина) у вредности 1550 драхми а за српске избеглице у Солуну, од којих да се један преда Команди Места, а један Српској избегличкој болници.

Владни Комесари у име Српских избеглица и овим путем изјављују своју захвалност племенитом дародавцу, с тим да је учињено по жељи дародавчевој и по један савдук лекова предат Команди Места и српској избегличкој болници.

Из канцеларије Владних Комесара 27 јуна 1917 год. бр. 2567. Солун.

Приложили Владним Комесарима:

Г. Малован П. Стефановић благајник дебар окр. ком. Милорад П. Стефановић војни обвезник и Милош П. Стефановић учитељ. резервни пешад. поручник 70 драхми да се поделе сиромашној деци избегличка основне школе место полугодишњег помена њиховој мајци Марици који је преминула 30 децембра 1916 г.

Владни Комесари и овим путем изјављују у име сиротних српских ученика своју благодарност дародавцима.

Из канцеларије Владних Комесара 30 јуна 1917 г. бр. 2620 Солун.

Г. Рад. М. Миловиновић упрваик Кумановске поште приложио је преко Уредништва »Велике Србије« Солунском Инвалид. Одреду 50 фр. франака, да се подели десетрица најсиромашнијих инвалида место шесто месечног парастоса његовом браћу Мајајлу и четрдесетдневног парастоса његовој пок. жени Даници.

По налогу господина Мини-

стра Војног Санитетско Одељења Министарства Војног изјављује приложнику захвалност на учињеном прилогу.

Из канцеларије Санитетског Одељења Министарства Војног 27 јуна 1917 год. бр. 10174 у Солуну.

Особље поштавског одељења и војне поште Врх. Команде положило је овоме Бироу 361 драхми, преосталу суму од венаца подеженог на одар. пок. Р. П. Радојковића, са жељом да се забаве измирнице за наше интерниране грађане.

Биро је извршио ову племениту жељу, а овим путем изјављује топли захвалност поштавском особљу на овом прилогу.

Обавештајни Биро Срп. Црв. Крста у Солуну 29-VI 1917. г.

ПОСЛЕДЊЕ ВЕСТИ

Са нашег фронта

— Српски званични извештај —
Солун, 1. јула
30. јуна ништа важно.

Велике савезничке конференције

Париз, 4. јула.
»Екселенор« тврди да ће Савезници при коцу месеца држати конференцију у Паризу на којој ће се претресати питања која се односе на вођење рата. Претресаће се не само политички и војни проблеми који се односе на Балкан него и интереси Савезника. Савезници још нису одредили своје делегате. Верује се да ће Италија одредити за свога делегата на тој конференцији г. Солина а Русија г. Севастопола отправника послова у Паризу.

Снабдевање Немачке.

Вашингтон, 1. јула.
Да би помогла Сед. Државе у спречавању снабдевања Немачке, Енглеска је послала Вашингтонској влади једну статистику како су неутралне земље снабдевале Немачку. Из ове статистике види се да је у 1916. години из неутралних земаља увезено у Немачку у тонама: масла 82 600 меса 115.000, кондезованог млека 70 000, рибе 407, сира 80 500, јаја 46.400, кромпира 179 500, кафе 58 500, воћа 74 000 шећера 12 000, поврћа 215.000. Увоз масти био

је нарочито велика. Овај увоз ће се сад пресећи интервенцијом Америке.

ИЗМЕНА ТЕЛЕГРАМА

Генералним руске војске Брусилов упутно је следећу честитку Њег. Вл. Краљу Србије Петру I.

Приликом дана Ваше светковине, ја Вас молим, Величанство, да примите од стране руске војске најтоплија честитања као и најискреније жеље за тријумф приведне српске ствари, коју војска Вашег Величанства брани са толико херојству.

Генерал Брусилов»

На ову честитку одговорио је Њ. В. Краљ Петар следећим телеграмом:

»Генералисиму Брусилову — Русија«

Честитања и жеље којима ме обрадовасте у име Сјајне и Моћне Руске војске, у толико су Ми милији што Сам срећан да Вам поред израза захвалности Моје и Моје Војске могу уједно упутити честитање на продуктивну лавских ненадмашних успеха, чиме сад опет посведочавате пред светом непресушне ваворе врлина које од увек красе руског војника и темељ су нади и остају моћан чинилац за победу над непријатељем.

Петар.

Најновије вести

Царих, 1. — Нереди, изазвани глађу шире се у Аустро-Угарској, У Хрватској, Ческој и Далмацији становништво се подиже тражећи хлеба. Оно заузима на јурици радње и пљачка их. Нереди су принудили владу, да зчатаи број трупа одвоји ради угушења овах.

Царих 1. — Јављају, да је немачка влада усвојила увођење парламентарног режима са општем правом гласа. Четири парламентарна секретара са рајхстагом вршиће парламентарну контролу. Либерали ће заузети конзервативне министре. Бетман Холвек учвршћује тако свој положај. Кајзер је дао инструкције да се измени изборни систем за парламент. Основа ће бити опште право гласа.

и сад још сваке ноћи наставља своје дивљачко разарања свега што је рука човекова на земљи подигла. Али зато опет сваке ноћи они наши све више и више нагрзају његове положаје. И сви ти ситни, појединачни напади, понављајући се твко сваки час, разбајају му снагу, поткопавају стубове његове одбране, убијају му спокојство и поуздање. Они су у један исти мах и увод и венаца за оне снажне ударце који ће га нај касне потпуно сломати.

Д-р Алберт Гатењо
зубан хирург

Дипломирани од Медицинског Факултета и Школе за зубно лекариство у Паризу.

Савршено лечи уста и врше све модерне зубне радове за 3-4 дана.

18 то годишње искуство.
Уд. Вењезелоса 84 и
Игњатијева 147.

Дневне вести

Прослава Краљевог рођен-дана у Битољу.

У Битољу је прослављен врло свечано Краљев рођен-дан. Служба Божија са благодаренијем одржана је у цркви Св. Дамитрија уз присуство многобројног света и француских и енглеских официра.

После благодаренија окружни начелник са командантом дивизије примали су у начелству честитања.

Истог дана по подне муслимани су држали молебствије за дуг живот Његовог Величанства Краља.

Нови министри.

Г. Др. Велизар Јанковић, министар Нар. Привреде и Миша Трифуновић, министар Просвете и Црквених Послова, приспели су на Крф и примили нове дужности.

Француска свечаност.

Француска народни празник прослављен је у Солуну на веома свечан начин У 9 часова пре подне било је свечана служба у католичкој цркви, којој су присуствовали француски конзул са особљем консулата чланови седмичне француске колоније, као и велики број официра и грађана. По том је било примање у француском консулату од 10 до 10 и по часова. Драјен француске колоније г. Шевалије поздравно је конзула складним говором на који је конзул г. Граје одговорио. Цело пре подне било је примање код генерала Сараја. Чланови француске колоније посетили су генерала око 11 часова. Г. Шевалије је опет држао

говор, на који је одговорио генерал Сарај.

Цела варош искаћена је француским заставма у част велике француске свечаности.

Генерал Драгашевић.

На двадесет дан 1915. године преминуо је у Нишу уважени генерал Јован Драгашевић, велики национални песник и један од наших најхрабријих официра у минулим ратовима за слободу Српства. Драгашевић се особито одликовао у енској поезији (Курсула, Јака од гусала), а исто тако у писању војно-политичких расправа (Илирско тролође).

Генерал Драгашевић не постоји више телом, али његова душа живи и живјеће вечно у његовим делима, која нас увек свеже и одушевљавају.

Слава песнику, генералу Јовану Драгашевићу!

Из Позоришта.

Сутра се у оvd. позоришту приказује »Чужна кућа« од Мјасницког. Овај одлични комад топло препоручујемо публици. Почетак у 9 часова.

Нађен нотес.

Грчки поручник г Константинос И. Деторакис на служби при штабу матрјалског одељења — доставно је овој команди да је нашло један нотес са повећем сумом новаца, који по највишим белешкама у нотесу, припада српском подвреднику Видоју Дабићу из Али Потока среза златиборског, округа ужичког. Из болничке листе, нађене у нотесу, види се, да је Дабић из болнице »Сиди Абдалах« у Бизерту изашао 13 децембра пр. год.

Видоје Дабић за нотес и новац нека се обрати овој команди која ће учинити потребно.

по рупама од граната, било по заклопима које су саме, на брзу руку и нечујно ископале. Покретне страже, које кенгурским скоковима привлежу на земљу чим која ракетла полети пуг неба, прилиз: све ближе, стално све ближе непријатељу, трудећи се да му дознаву распоред, а понекад да му чују чак и разговор. Једно им је оружје нож или бајонет, који носе отворено у руци, а само га на пламену огарава, да не би сјао на месечини.

Противничка опрезност.

Немци, са своје стране, шаљу сваки час јаке патроле да сондирају терен. Ваш ових да ба више него икада показују они како су снала жељни да ухвате по кога заробљеника, у надју да од њега дознаду шта

се дешава тамо иза ове завесе од помрчине коју њихове ракетле узалуд покушавају да пробију. Ту скоро, врховна команда њихова обејала је изванредно одсуство и гвоздени крст сваком немачком војнику који долазећи из патроле доведе ма и једног само заробљеника. Али у нашим патролама, којима се ништа не обећава, налазе се све сами препредени лисци који се не даду ухватити.

На једанпут, на већуних пет стотина метара од нас, поче бесно да такве непријатељски митраљез. Ми полегасмо. Куршуми узеше да прелећу више нас, свирајући као сувише за тегута жбца на виолини кад прсне. Пет минути тако потрајаше. Затим пољаном опет завлада ташина. Шта се то десило? Ниша једна стража напала

изненада непријатељску стражу, заузела рупу од гранате у којој је она била прикривена. Цела се ствар брзо свршила. Док смо ми стигли до места где се борба водила, наши су већ сточели да утврђују место које су заузели. Десетак немачких лешева низарало се кроз помрчину као црне сјаке по трави. Други лешеве, старијег порекла, лежали су мало на страни; успомене на неки слачан наш препад дан пре тога. Од немачко доба на озамо Немци не стижу више да односе своје жртве. Немају сувише људи за борбу и не могу и зато жалосна посао барце да одгајају.

Настала је прла зора. Треба се повлачити. Светлост од пожара осветљава пурпурном бојом хоризонт. То непријатељ,

крећу као кер зечар кад иде у лов, и ниједан камичак да не помере са његовога места, ни најмањи шум да не подигну.

Мајор, који нас спроводи корачајући крупним коракком, показује у том погледу нечувену вештину. Сваке ноћи полази он тако да објез овак осам, или девет стражарских места, што су под његовом командом а расцута су посред отворене пољане између енглеских и немачких првих линија. Обилази их, без сумње, да би водио надзор над њима. Али још више да би људима показао како се брине за њих Његова присутност и његов подстрек даје им полета.

Тако он проводи сваку ноћ код своје мртве страже, оукомод једне, идућу код друге, и тако редом. Страже су укрупне било

Тражите најбоље сатове „ЕТЕРНА“

у првој српској сајдиској радњи МИШЕ ЛАЗАРВИЋА из Београда
улица Венизелос бр. 12, у Солуну

која је добила велику количину најбољих швајцарских сатова из познате фаб-
рике »ЕТЕРНА« и продаје их по утврђеној цени и то:

1 сат отворен жељезнички са жигом С.Д.Ж.	»Етерна«	број 19123	Драхме 40.—
1 » затворен жељезнички са жигом С.Д.Ж.	»Етерна«	» 19140	» 45.—
1 » отворен жељезнички никлен без жига	»Етерна«	» 19121	» 35.—
1 » затворен сребра гравирани са 15 рубина	»Етерна«	» 19137	» 60.—
1 » затворен сребра оксидирани са 15 рубина	»Етерна«	» 19139	» 60.—
1 » отворен сребра рељеф регулат. 15 руб.	»Етерна«	» 19162	» 46.—
1 » отворен сребра са злати. умјетк. 15 руб.	»Етерна«	» 19138	» 49.—
1 » отворен сребра рељеф са 15 рубина	»Етерна«	» 19144	» 39.—
1 » затворен никлен анкер са 15 рубина	»Етерна«	» 4919	» 38.—
1 » затворен челичан анкер са 15 рубина	»Етерна«	» 4920	» 38.—
1 » отворен оксидирани рељеф са 15 рубина	»Етерна«	» 19166	» 35.—
1 » отворен оксидирани граф	»Етерна«	» 19163	» 35.—
1 » отворен челичан са лезим шарима . .	»Етерна«	» 19161	» 32.—
1 » отворен позлаћен модер. са слимом 15 р.	»Етерна«	» 19160	» 32.—
1 » отворен челичан	»Етерна«	» 19157	» 30.—
1 » никлен за око руке вођу светл. Анкер	»Етерна«	» 13109	» 28.—
1 » никлен за око руке вођу светлости цилинд.	»Етерна«	» 1114	» 35.—
1 » никлен за око руке вођу светлости . .	»Етерна«	» 1396	» 50.—
1 » никл. за око руке вођу светл. каваљке	»Етерна«	» 1116	» 27.—
1 » никл. за око руке без фосфора цилиндер	»Етерна«	» 1115	» 25.—
1 » никлен за око руке без фосф. Анкер	»Етерна«	» 13106	» 20.—
1 » никлен за око руке без фосф. Анкер	»Етерна«	» 1218	» 36.—
1 » сребра за око руке без фосф. Анкер	»Етерна«	» 1117	» 28.—

УЗ СВАКИ САТ СЛЕДУЈЕ 5-то ГОДИШЊА ГАРАНЦИЈА.

Осим горњих сатова има велики избор сатова из других добрих фаб-
рика — разних цена. Поштом, ни уз доплату ни без доплате, не може се
слати, већ новац послати по коме долажењем, који би и сат примио.
Примају се и сатови на оправку.

Част нам је ставити до знања српској војсци и српској публици, да има
у Солуну, морско пристаниште — кеј, улица Нико 35, отворена

СРПСКУ РЕСТОРАЦИЈУ „БЕОГРАД“

где се кувају само српска јела, а нарочито недељом српски гјблиница;
Потрудили смо се и набавили чиста природна вина талијанска, француска
и грчка такође и француски и грчки коњак.
За сваки дан: гулаш, ћувастаја и пржена риба за доручак од 8 сати пре
водне;
Јела чисто српска са свињском машићу.
Сврариће блискога прила по умереној цени.
Препоручујући се српској војсци и публици молимо је за посету.
С особитим поштовањем,
Ђуро Васић, трг. Београђанин
Васа Златаревић, ресторатер.

Српско Трговачко друштво а. д. СОЛУН

Улица Победи бр. 11, на кеју до бископа „Пате“.
Обавља све банкарске, трговачке и транспортне послове.
Врши обичне и телеграфске новчане исплате на Швајцарску и
све Савезничке државе.
Врши на својој благајни мењање — размену свих новчаних ме-
нета по повољним дневним курсевима.
Прима транзитну робу у своје транзитне магацине — артпота у
Солуну.
Прима новац на штедњу и чување
Обавештења бесплатно. УПРАВА.

СПЕЦИЈАЛИСТА ЗА УНУТАРЊЕ БОЛЕСТИ Др. АЛЕКСАНДРИДЕС

Управник болнице за заразне болести
Прима сваког дана од 11—12 пре и од 5—6 по подне у француској зап-
тади ул. Франк бр. 35. — у врати француски болнице — а од 2—4 по подне у
своје стану, ул. престолонаследника Ђорџа бр. 35. — упоредно ул. са булеваром
краља Константина.
Потомцима убригавања Неомитварина као и новог француског препарата
»Галиен« противу сифилиса.

Уредништво „Вел. Србије“ прима огласе
по умереној цени.

Сифилис и све венеричне
болести лечи са потпуним
успехом
директор болнице венеричних
болести у Солуну
Д-р Арист. Христовић
прима у својој клиници
од 3 до 6 и по час. по подне.
Улица Егнатија бр. 314.
Улаз у ул. Методје 15.

Част нам је ставити до зна-
ња српској војсци, а нарочито
који долазе са неманија, и срп-
ској публици, да смо узела под
закун ресторацију
„Македонија“
код битољске железничке
станице

Зубна лекарска клиника
„НОВА СРБИЈА“
г. Асланидиса, хирурга-зубног
лекара, дипломираога у Паризу
Улица ИГЊАТИЈА бр. 213.
Савршено лечење свију боле-
сти уста, деса и зуба помоћу
електрицитета;
Вађење зуба без икаквог бо-
ла са нарочитим леком;
Грађење вештачких зуба сви-
у система, који су у употреби
у целој Европи и Америци, а
од нарочитог техничара, који је
учио и дуго година радио у А-
мерики.
Посао загарантован односте
израде и солидности и по врло
повољним ценама.
Савршена чистота и антисеп-
тика.

где се кувају само српска јела,
Српског четвртна сарма од ке-
сеља мунуса а недељом подва-
рам и гјблиница.
Потрудили смо се и набави-
ли чиста астадска вина као и
старе шестогодишње природне
вине у флашама знаме »Маке-
донија«.
Јела се готове са свињском
машићу.
У истом локалу има стовари-
ште вина Ђорџа С. Чомића.
Препоручујући се српској вој-
сци и публици молимо је за
посету.
Са особитим поштовањем
Младен Бугарски и
Никола Дагојевић, Београ-
ђанин - »Грба«.

ФАБРИКА ЦИГАРЕТА „НЕСТОС“

НАЈВЕЋА НА ОРИЈЕНТУ — 500 РАДНИКА
Специјалности:

Нестос Кики	дин.	1.—
„ Гиубек	„	0 80
„ Јаки	„	0 65
„ Аџрос	„	0 50

Српски дуван

Од давна у свако доба може се добити једино
у мојој радњи српски дуван и цигар папира свију
врста код »Српског Војника«, у улици Игњатијевој
бр. 133, преко пута покривене чаршије до трамвај-
ске станице. А такође се може добити код хотела
»Марсеља“ ул. 26 окт. бр. 18, и код препродавца
преко пута железн. станице Ђорџа Чомића кафила
»Македонија“ у башти.
Купцима све количине, даје се проценат.
29 7 КОСТА ЧОМИЋ.

Талијански магацин

У улици Франк 32, отворен
је талијански магацин и снаб-
девен војничким потребама —
профијантом.
Продаја искључиво савезнич-
ким трупама.
ПРОДАЈА У ТАЛИЈАНСКОЈ МОНЕТИ
а у осталој по курсу.
УЛИЦА ФРАНК БР. 32 — СОЛУН

Ко једном покуши цигарету »Салоника« тај ће
се уверити о њеној квалити, зато препоручујемо г.
г. пушачима да и даље пуше само цигарете из прве
и највеће фабрике цигарета

„Салоника“

Каиро Александрија — Солун
Најбоље и најкусније цигарете и дуван свих врста.
Цигаретски процес извршен наградом
на изложби у Француској
На продају у свима дувачарницама, нарочито
»Миредате« и дуван за дуле.